

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 25C/35/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118224324
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Melicherčíková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7118224324.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Martou Melicherčíkovou v právnom spore žalobcu: P. X., A..XX.XX.XXXX, Y. XX, Q., zastúpený advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR, Štúrova 2, Bratislava, v konaní o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 11.590,60 € s 5% ročným úrokom z omeškania od 24.11.2018 do zaplataenia do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcich častiach žalobcu z a m i e t a.

III. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 26.11.2018 sa domáhal zaplataenia sumy vo výške 27.022,12 € s príslušenstvom titulom náhrady škody. Požadoval aj náhradu vzniknutých trov konania.

2. Žalobu odôvodnil skutočnosťami, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ v Košiciach, odborom kriminálnej polície zo dňa 17.3.2011, ČVS: ORP-559/7-OEK-KE-2011 bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre pokus o zločin poisťovacieho podvodu podľa § 14 ods. 1, k § 223 ods. 1 a ods. 3, písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že mal v pobočke Kooperatívy poisťovne, a.s. Vienna Insurance Group v presne nezistenom čase, dňa 6.5.2009 s úmyslom vylákať poisťné plnenie vo výške 3.175,06 €, uplatniť nárok na náhradu škody, ku ktorej malo dôjsť 29.4.2009 v čase o 9:00 hod. na umývacej linke čerpacej stanice OMV Košice - Barca, v dôsledku poruchy výsuvného valca na umývanie kolies, ktorý poškodil pravú stranu jeho osobného motorového vozidla. Znaleckým posudkom č. 353/2009 malo byť zistené, že stav vozidla nezodpovedá popísanej škodovej udalosti, z ktorého dôvodu zo strany poisťovne nedošlo k poskytnutiu poisťného plnenia.

3. V tejto súvislosti ozrejmil, že dňa 29.4.2009 navštívil čerpaciu stanicu s úmyslom vyčistiť motorové vozidlo, z ktorého dôvodu auto odstavil v umývacej linke a po skončení umývacieho programu nastúpil do vozidla, s ktorým sa začal pomaly pohybovať smerom dopredu. Vtedy počul tupý zvuk, preto auto odstavil. Okamžite si všimol, že vozidlo je poškodené, ktorú skutočnosť nahlásil obsluhu čerpacej stanice, na ktorej sa umyvárka nachádzala. Vedúca tejto stanice poisťovňu informovala. V priebehu krátkeho času sa podrobil obhliadke vozidla a všetkým úkonom nevyhnutným pre posúdenie rozsahu a výšky škody. Po celý čas riadne spolupracoval, popísal ako k vzniku škody malo dôjsť, poisťnú udalosť nahlásil. Ako poškodenému mu škoda refundovaná nebola, naopak, zo strany orgánov činných v trestnom konaní bol obvinený z trestného činu poisťovacieho podvodu, čo bolo preňho neakceptovateľné.

4. Na uvedenom skutkovom základe bola voči jeho osobe vznesená obžaloba a vec predložená na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Košice I, ktoré trestné konanie bolo vedené pod sp.zn. 1T/61/2011, a to napriek tomu, že dôkazy získané v prípravnom konaní neodôvodňovali jeho postavenie pred súd. Všetky dôkazy získané už v štádiu prípravného konania smerovali k záveru, že poisťná udalosť sa stala spôsobom, ktorý popísal.

5. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 2.4.2015 bol uznaný vinným z vyššie uvedeného skutku, voči ktorému podal odvolanie, v ktorom vyčítal súdu, že k vydaniu odsudzujúceho rozsudku došlo bez toho, aby bolo vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázané, že svojim konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty pokusu o zločin poisťovacieho podvodu tak, ako mu to bolo kladené za vinu. Po celý čas rezolútne trval na svojej výpovedi, že vozidlo bolo reálne poškodené umývacou kefou prístroja a jeho vyjadrenie plne podporili aj závery znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva č. 328/2014, na ktorý rovnako poukázal aj v odvolaní a podľa ktorého „počas procesu umývania vozidla môže dôjsť k zablokovaniu výsuvnej kolesovej kefy a tiež pri výjazde vozidla z priestoru umývacej linky popri zablokovaní kolesovej kefy mohlo dôjsť k priblíženiu vozidla ku kefe a tým k vzniku výrazného nárastu kontaktných síl, ktorých následkom mohlo byť poškodenie vozidla“.

6. Vecou sa následne zaoberal Krajský súd v Košiciach, ktorý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Podľa odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ten vyhodnotil, že na základe dôkazov v súdnom spise mohlo dôjsť k vzniku poisťnej udalosti spôsobom, ktorý žalobca opísal. Okresný súd Košice I po vrátení veci opätovne vec prejednal a rozhodol rozsudkom dňa 20.4.2017 tak, že žalobcu spod obžaloby oslobodil, ktorý rozsudok tak nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 24.4.2017.

7. Žalobca poukázal na podmienky vzniku nároku na náhradu škody, ust. § 3 ods. 1 zák.č. 214/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, na ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona, i na zmysel a účel uvedeného zákona, rovnako na judikatúru v tomto smere. Poukázal na uznesenia NS SR z 30.9.2014, sp. zn. 8Cdo/53/2014, ako aj rozhodnutie NS SR 4Cdo/183/2009, obdobne na rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/194/2010 i uznesenie NS SR sp.zn. 7Cdo/145/2011, podľa ktorých rozhodnutí zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, bez ohľadu na akékoľvek zavinenie, pritom platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby treba hľadať nie len v ust. § 46 ods. 3 Ústavy SR, ale aj vo všeobecnej rovine, predovšetkým v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a teda v princípoch materiálneho právneho štátu.

8. Podľa vyššie uvedených rozhodnutí NS SR, nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa však štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup takých orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. Keďže v súvislosti s rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní poškodený vynakladal náklady na trovy svojej obhajoby, smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych následkov, štát zodpovedá aj za takto vzniknutú mu škodu.

9. Žalobca v zmysle ust. § 15 zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov požiadal Generálnu prokuratúru SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom žiadosť riadne odôvodnil a tvrdenia podložil dôkazmi. Dňa 23.11.2018 zo strany Generálnej prokuratúry mu bolo oznámené, že jeho nárok v celom rozsahu neuznáva, keďže prokuratúra mala za to, že nie sú dané zákonné podmienky na náhradu škody, z ktorého dôvodu žiadosť odmietla. Žalobca nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že okolnosti v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia nasvedčovali jeho zákonnosti a správnosti, a teda že prokurátor nemohol prijať záver o nezákonnosti uznesenia. Podľa jeho názoru v súlade s bohatou judikatúrou je chybou prokurátora, keď nesprávne vyhodnotil výsledky vyšetrovania a podal obžalobu, čím aproboval nezákonne vydané uznesenie o vznesení obvinenia. Rovnako Generálna prokuratúra SR na jeho žiadosť opomenula zohľadniť skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia je vykonateľné vždy ihneď

po jeho doručení bez ohľadu na podanie sťažnosti, z čoho je možné vyvodiť, že sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nie je účinným opravným prostriedkom, ktorého podanie by zamedzilo ďalším úkonom trestného konania. Na základe uvedených skutočností žalobca považoval za zrejmé, že v danom prípade bolo voči nemu vydané nezákonné rozhodnutie a to uznesenie OR PZ v Košiciach, ktorým bolo voči nemu začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie a to dňa 17.3.2011, na základe ktorého od roku 2011 až do roku 2017 bol stíhaný zo skutku, ktorý nespáchal.

10. Nárok na náhradu škody, ktorý uplatnil predstavuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a trov konania, ktoré vynaložil v trestnom konaní. Náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil v súlade s ust. § 17 zák. č. 514/2003 Z.z., nakoľko v danom prípade podľa jeho tvrdenia len samotné konštatovanie porušenia práva nie je preň dostatočným zadosťučinením. Uplatnený nárok odôvodnil predovšetkým tým, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život. V trestnom konaní bol od roku 2011, kedy bolo voči jeho osobe vznesené obvinenie, až do právoplatného skončenia veci v roku 2017, kedy bol v neustálom psychickom vypätí, strese a psychickej nepohode. Bol povinný zúčastňovať sa výsluchov, hlavných pojednávaní a aj prostredníctvom zvoleného obhajcu aktívne chrániť svoje práva, pričom sám bol poškodený tým, že došlo k vzniku poistnej udalosti, kedy mu vznikla škoda, ktorá mu nebola zo strany poisťovne uhradená. Tak sa dostal do nepriaznivej majetkovej situácie, kedy sa všetci pozerali naň cez prsty, bol označovaný na obvineného, čo sa badateľne podpísalo nielen na jeho psychickom stave, ale aj na rodinnom a pracovnom živote. Bolo nesmierne nepríjemné, keď ho okolie vnímalo ako osobu, ktorá sa podvodným spôsobom mala podľa záveru súdu dopustiť trestného činu a vylákať z poisťovne peňažné prostriedky. Trestné konanie napokon ukázalo, že bolo voči jeho osobe vedené neprávom, jeho následky však negatívne zasiahli do jeho súkromného života, cti a dobrej povesti a porušili jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1, 2 Ústavy SR. Z uvedeného dôvodu žalobca považoval za nepochybné, že trestné stíhanie, ktoré bolo realizované v rozpore so zákonom, je spôsobilé vyvolať popri vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv, z ktorého dôvodu mal za to, že pri posudzovaní miery, akou bola vydaním nezákonného rozhodnutia znížená jeho dôstojnosť a vážnosť, je potrebné dôkladne zvážiť a zohľadniť všetky negatívne dôsledky, ktoré trestné stíhanie v jeho živote zanechalo. Následky trestného stíhania sa odrazili aj na znížení jeho spoločenského postavenia, čo sa prejavilo navonok v pochybnostiach verejnosti, ako aj vo vzniku uštipačných narážok, ktorým musel čeliť a vo vzniku jemu nepríjemných situácií. V rodinnom živote počas celých šiestich rokov bol vystavený stresu, úzkosti a frustrácii, predmetná kauza zasiahla do jeho mimoriadne citlivej oblasti života, keď bol označovaný za páchatela protiprávnej činnosti závažného charakteru, ktorá je všeobecne považovaná za protispoločenskú a nemorálnu, a ako taká je spoločnosťou odsudzovaná. Trestné stíhanie postihlo celú rodinu tak po finančnej ako aj psychickej stránke, z ktorého dôvodu požadoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 24.000,-€, ktorú považoval za adekvátnu a primeranú rozsahu porušenia jeho práv a právom chránených záujmov.

11. Zároveň uplatnil aj nárok na náhradu trov právneho zastupovania a to v rozsahu 1.792,16 €, plus odmenu znalca za vypracovanie znaleckého posudku č. 27/2011 vo výške 200,-€. Požadoval aj náhradu trov tohto konania vo výške 1.029,96 €. Žalobca z uplatneného nároku požadoval aj príslušenstvo, 5% ročný úrok z požadovanej sumy od 24.11.2018, t.j. od nasledujúceho dňa po tom, ako sa dozvedel, že Generálna prokuratúra SR v rámci predbežného prerokovania jeho nárok neuspokojí, do zaplatenia.

12. Žalovaný žiadal žalobný návrh v celom rozsahu zamietnuť z dôvodov uvedených v jeho vyjadrení zo dňa 5.2.2019.

13. Podľa jeho názoru žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého by mu prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona 514/2003 Z.z., pričom poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. II ÚS 163/2013-50, podľa ktorého uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Poukázal aj na rozhodnutie NS SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo/201/2007 zo dňa 30.7.2008, podľa ktorého najvyšší súd dospel k záveru, že orgány činné v trestnom konaní zákonným konaním v rámci trestného konania nemôžu neoprávnene zasiahnuť do osobnosti fyzickej osoby a teda fyzickej osobe následne ani nemôže vzniknúť nárok na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, keďže nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnosti. Rovnako dal do pozornosti i rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Lavrechov

proti Českej republike zo dňa 20.6.2013, podľa ktorého skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, samo o sebe neznamena, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné, alebo od začiatku inak vadné. Obdobný názor prezentoval aj Ústavný súd ČR v náleze sp.zn. III.ÚS 165/2002.

14. Konštrukciu spočívajúcu v tom, že nezákonným je uznesenie o vznesení obvinenia s poukazom na to, že trestné stíhanie obvineného bolo zastavené, alebo bol spod obžaloby oslobodený a vzhľadom na zastavenie alebo oslobodenie je uznesenie o vznesení obvinenia nezákonným rozhodnutím, nie je možné akceptovať a to najmä s prihliadnutím na to, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. a uvedený zákon v žiadnom ustanovení neupravuje, čo i len rámcovo, takúto konštrukciu a nepriznáva jej status nezákonného rozhodnutia. Absencia právnej úpravy tejto konštrukcie tzv. nezákonného rozhodnutia, v normatívnom texte nemá za následok medzeru v právnom poriadku SR, ale je vyjadrením vôle normotvorcu takúto konštrukciu ani neuzákonit'. V tomto smere poukázal na právny názor vyjadrený v prvostupňových rozhodnutiach.

15. V danej veci nie je splnená základná podmienka úspešného uplatnenia náhrady škody a to existencia nezákonného rozhodnutia, z ktorého dôvodu neexistuje právny titul pre priznanie náhrady škody podľa zákona 514/2003 Z.z. Aj v tomto smere poukázal na rozhodovaciu činnosť súdov.

16. Rovnako zdôraznil, že žalobca v pozícii obvineného v trestnom konaní nevyužil riadny opravný prostriedok proti uzneseniu, ktorým bolo voči nemu vznesené obvinenie, keďže proti uvedenému rozhodnutiu sťažnosť nepodal, voči nemu teda nemal námietky, pritom paradoxne až v civilnej žalobe namietal jeho nezákonnosť. Preto neobstojí žalobcova argumentácia, že sťažnosť nie je účinným opravným prostriedkom, keďže práve na jej podklade môže byť napadnuté uznesenie nadriadeným orgánom zrušené, po vyhodnotení sťažnostných námietok sťažovateľa. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Košice II, č.k. 42C/412/2015 zo dňa 19.9.2016, ako aj na ďalšie rozhodnutia súdov, podľa ktorých rozhodnutí civilné súdy majú zakaždým v konaniach o náhradu škody skúmať, či došlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní. Podľa žalovaného v predmetnom konaní k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní nedošlo, tieto orgány postupovali prísne v súlade s príslušným procesným poriadkom (trestným poriadkom), ktorý upravuje jednotlivé štádia trestného konania a s tým súvisiace oprávnenia a povinnosti orgánov činných v trestnom konaní (vyšetrovateľa PZ a prokurátora). V tomto smere žalovaný podotkol, že v zmysle platného a účinného trestného poriadku vyšetrovateľ, alebo poverený príslušník PZ nemá v prípade, ak je na podklade trestného oznámenia, alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba inú zákonnú možnosť, iba vydať uznesenie o vznesení obvinenia, pokiaľ sa nechce sám vystaviť nebezpečenstvu trestného stíhania pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 327 Trestného zákona, v znení neskorších predpisov. Dôsledné vyšetrovanie vykonané vo verejnom záujme, v prípade odôvodneného záveru, že trestný čin spáchala určitá osoba, by nebolo možné vykonať bez predchádzajúceho vydania rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia. V danej veci rozhodujúcou skutočnosťou na vznesenie obvinenia bolo v rámci trestného konania vykonané znalecké dokazovanie znalca z cestnej dopravy, z ktorého záverov vyplývalo, že vznik poškodenia motorového vozidla žalobcu, ku ktorému malo dôjsť 29.4.2009 je technicky neprijateľný, z ktorého dôvodu postup orgánov činných v trestnom konaní nemožno hodnotiť ako chybný.

17. Pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na náhradu skutočnej škody, v tomto smere žalovaný reálne, bez príslušného spisového materiálu nemohol preskúmať vierohodnosť a účelnosť vyúčtovaných trov trestného konania, resp. overiť, či jednotlivé úkony právnej služby, obhajoby v trestnom konaní zodpovedajú rozsahu tarifnej odmeny podľa ustanovení osobitného predpisu. V tomto smere posúdenie týchto úkonov ponechal na súd. Žalobca však nemá nárok na náhradu nákladov súvisiacich s predbežným prerokovaním nároku vo vyčíslenej výške 1.029,96€, keďže sa nejedná o náklady, ktoré by vznikli v príčinnej súvislosti s konaním, v ktorom bolo vydané žalobcom namietané nezákonné rozhodnutie. Podľa žalovaného žalobca nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce reálnu úhradu vyčíslených trov v požadovanej výške, teda nepreukázal, že k takejto škode na jeho majetku skutočne došlo.

18. V súvislosti s požadovanou výškou nemajetkovej ujmy vo výške 24.000,-€ žalovaný poukázal na skutočnosť, že nemajetková ujma v peniazoch sa uhrádza len vtedy, ak vzhľadom na ujmu spôsobenú

nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, pričom na určenie jej výšky je súčasne potrebné zohľadniť kritéria uvedené v odseku 3 ust. § 17 zák.č. 514/2003 Z.z. Žalobca dostatočným spôsobom nezdôvodnil opodstatnenosť výšky požadovanej nemajetkovej ujmy a jej výšku náležite nezdôvodnil, jeho dôvody sú všeobecné, vágne a ničím nepreukázané. Pokiaľ poisťovňa neposkytla poistné plnenie v tomto smere uviedol, že konanie poisťovne nie je možné dávať na ľarchu žalovaného a teda za tým vzniknutú nepriaznivú majetkovú situáciu žalobcu žalovaný nenesie žiadnu zodpovednosť.

19. Žalobca reagoval na vyjadrenie žalovaného, nesúhlasil s jeho argumentáciou a to neexistenciou nezákonného rozhodnutia, ktoré je esenciálnou podmienkou pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej orgánom pri výkone verejnej moci, v ktorom smere poukázal na ustálenú judikatúru, ktorá vyslovila právny názor, že súd rozhodujúci o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím by nemal byť oprávnený sám posudzovať zákonnosť tohto rozhodnutia ako rozhodnutia vydaného v inom konaní, ale má byť s poukazom na § 193 CSP viazaný zrušujúcim, alebo meniacim rozhodnutím. Rozsudok súdu, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby má rovnaký význam, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia a súd by mal byť týmto rozhodnutím viazaný. Nie je pritom prípustné, aby bola v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím opätovne posudzovaná zákonnosť, resp. nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia a to ani ako otázky prejudiciálnej. Právny základ nároku na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré skončilo oslobodením spod obžaloby je potrebné hľadať nielen v čl. 36 ods. 3 Listiny, ale všeobecne v rovine predovšetkým čl. 1 ods. 1 Ústavy. V takejto situácii nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Právny názor vyslovený v Náleze Ústavného súdu SR z 13.11.2013, sp. zn. II.ÚS 163/2013, na ktorý sa žalovaný odvolával, žalobca tento názor považoval za vybočenie z ustálenej rozhodovacej súdnej praxe a nemožno ho považovať za smerodajný. Ústavný súd sa v tomto náleze nevysporiadaval s dôvodmi a argumentmi vyplývajúcimi z opačnej judikatúry. Okrem toho predmetný nález nemožno aplikovať na daný prípad aj z toho dôvodu, že Ústavný súd v tomto náleze riešil právnu otázku stretu uplatňovania nároku na náhradu škody titulom uznesenia o vznesení obvinenia a titulom nezákonného rozhodnutia o väzbe. Navyše tento nález ústavného súdu bol prekonaný nálezom Ústavného súdu SR zo 7.7.2016, sp.zn. I.ÚS 320/2016. S ďalšími rozhodnutiami Ústavného súdu č. II ÚS 163/2013 ako aj Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/201/2007 i Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti ČR sa rovnako vysporiadal NS SR vo svojom neskoršom rozhodnutí, vydaného pod sp. zn. 4Cdo/66/2018, v ktorom Najvyšší súd SR jasne vyslovil, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaké následky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania, alebo uznesenia o vznesení obvinenia a zároveň zdôraznil, že táto problematika je od júna 2016 posudzovaná najvyššími súdnymi autoritami rovnako. V tomto smere poukázal konkrétne na obsah uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu, aj na uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo 15/2009 z 18.10.2010. Poukazujúc na uvádzanú judikatúru žalobca mal za to, že argumentácia uvádzaná žalovaným bola jednoznačne prekonaná a nemožno na ňu prihliadať.

20. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca v pozícii obvineného v trestnom konaní nevyužil riadny opravný prostriedok proti uzneseniu, ktorým bolo voči nemu vznesené obvinenie, tento argument protistrana nepovažovala za relevantný, keďže žalovaný opomenul skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia je vykonateľné bez ohľadu na podanie sťažnosti, a preto sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nie je účinným opravným prostriedkom, ktorého podanie by zamedzilo ďalším úkonom trestného konania. V tomto smere poukázal na Nález Ústavného súdu SR I.ÚS 540/2016, podľa ktorého ak sa trestné stíhanie skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo vznesené obvinenie je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné. Nie je pritom dôležité, či voči uzneseniu bola, alebo nebola podaná sťažnosť. Za situácie, kedy prokurátorom, ktorý má povinnosť na zákonnosť prípravného konania dohliadať z úradnej povinnosti, obžaloba voči žalobcovi bola podaná, čím dal prokurátor najavo svoje presvedčenie o dôvodnosti jeho viny a zákonnosti začatého trestného stíhania, možno vychádzať z predpokladu, že jeho sťažnosť by úspešná nebola. Obvinený pritom nie je povinný využívať opravné prostriedky, ktoré sú nedostatočné a neefektívne. V tomto smere žalobca poukázal na rozsudok veľkého senátu ESLP z 8.4.2008, i na rovnakú prax Ústavného súdu ČR.

21. Vykonaným dokazovaním bol zistený skutkový stav:

22. Dňa 9.3.2011 bolo Okresnému riaditeľstvu PZ, odbor kriminálnej polície doručený podnet na vznesenie obvinenia za prečin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 Tr. zákona v štádiu pokusu, podľa § 14 ods. 1 Tr. zákona proti P. X., A.. X.X.XXXX s tým, že poškodeným bola Kooperatíva poisťovňa, a.s. Košice.

23. Uznesením zo dňa 17.3.2011 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku proti žalobcovi ako osobe obvinenej za zločin poisťovacieho podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, k § 223 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že dňa 6.5.2009 nahlásil poisťovní Kooperatíva, a.s. Košice vzniknutú poistnú udalosť za účelom plnenia z poistnej zmluvy č. 0628007463, v súvislosti s poškodením jeho motorového vozidla zn. BMW 530 D, EVČ: KS 020 BI počas umývania vozidla na umývacej linke čerpacej stanice OMV Košice - Barca, kde malo v dôsledku poruchy výsuvného valca na umývanie kolies dôjsť k poškodeniu celej pravej strany uvedeného vozidla, pričom vykonaná oprava autoservisom AMK RAPID Košice bola na základe faktúry vyčíslená sumou 3.175,06 €, avšak na základe vykonaného šetrenia poistnej udalosti zo strany poisťovne Kooperatíva, ako aj znaleckého posudku vykonaného znalcom z odboru Doprava cestná a strojárstvo bolo zistené, že k uvedenej škode nemohlo dôjsť na umývacej linke tak, ako to uviedol žiadateľ o poistné plnenie, na základe čoho poisťovňa Kooperatíva poistné plnenie odmietla ako neoprávnené, čím by prípadným vylákaním poistného plnenia takto poisťovní spôsobil škodu vo výške 3.175,06 €. Žalobca P. X. uvedené uznesenie prevzal 22.3.2011.

24. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 2.4.2015 v konaní sp. zn. 1T/61/2011-259 bol žalobca uznaný za vinného z uvedeného skutku, keďže sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu, ktorého sa mal dopustiť v úmysle vylákať poistné plnenie od iného tým, že ho uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie, čím by mu spôsobil väčšiu škodu, avšak k dokonaniu činu nedošlo, čím spáchal pokus zločinu poisťovacieho podvodu podľa § 14 ods. 1, k § 223 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý trest mu bol podmiennečne odložený a zároveň mu bol uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Skúšobnú dobu mu súd stanovil v trvaní štyroch rokov.

25. V dôsledku odvolania Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 30.9.2015 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju znova prejednal a vo veci rozhodol. Okrem uložených povinností odvolací súd v odôvodnení zdôraznil, že prvostupňový súd nezistil, či obžalovaný došiel do umývárky s bezvadným nepoškodeným vozidlom, v ktorom smere bol povinný sa zaoberať aj odvolacími námietkami odvolateľa vo vzťahu k výpovedi svedkyne Vaľkovej a obžalovaného vo vzťahu postavenia motorového vozidla, keď bola zistená škoda a tiež, v ktorej fáze sa nachádzala umývací linka, keď došla svedkyňa na miesto škodovej udalosti. Dôležitou otázkou sa javila aj skutočnosť, z akého dôvodu nebol poisťovní poskytnutý kamerový záznam z priebehu škodovej udalosti, a z akého dôvodu došlo k výmene umývacej linky.

26. Následne Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 20.4.2017 žalobcu spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I pre uvedený skutok oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 24.4.2017.

27. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu písomným podaním zo dňa 12.9.2018 adresoval Generálnej prokuratúre SR Bratislava žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ktorou požadoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 24.000,- € a náhradu trov právneho zastupovania vo výške 3.022,12 €.

28. Z odpovede Generálnej prokuratúry SR zo dňa 15.11.2018 je zrejmé, že žiadosť žalobcu bola odmietnutá s poukazom na zákonné ustanovenia zák.č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné v danom prípade považovať za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. V predmetnej trestnej veci bolo vzhľadom na skutkové okolnosti zrejmé, že základné zásady trestného konania boli dodržané, zistené okolnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný čin v rozpore s trestným zákonom, a že na podklade zistených skutočností bol dostatočný záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou, pričom preukázanie viny obžalovaného bolo až vecou dokazovania pred súdom. Generálna prokuratúra postup vyšetrovateľa PZ a prokurátora vykonávajúceho dozor v predmetnej trestnej veci považovala za správny a v súlade so zákonom. Odmietnutie bolo aj z dôvodu, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo žalobcovi riadne doručené, ten bol poučený o možnosti podať

sťažnosť a v danom prípade je vylúčené, že by išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý by ospravedlňoval žalobcu za nepodanie sťažnosti.

29. Žalobca vo svojej výpovedi pred súdom ozrejmil skutočnosti, za akých ku škode na jeho motorovom vozidle došlo. Tak uviedol, že predmetné motorové vozidlo zn. BMW, EČV: KS 020 BI vlastnil od roku 2006, používal ho na podnikateľskú činnosť, ako aj pre osobné potreby. Od roku 2010 so synom podniká, má založenú s.r.o., podniká v oblasti autodopravy, aj v stavebníctve. Sídlo firmy je v Trstenej pri Hornáde, býva v Čani, takže umývarku v Barci bežne využíval. Tak to bolo aj v rozhodnom období, v prvom polroku roku 2009, keď si na umývarku šiel umyť motorové vozidlo. Pri umývaní sa na linke zasekli výsuvné kefy, ktoré umývajú kolesá, v dôsledky čoho mu poškodili celú pravú stranu vozidla. Okamžite volal obsluhu, a keďže v danom mieste majú kamerový systém, zavolali majiteľku, pozreli videozáznam. Majiteľka kontaktovala poisťovňu Kooperatíva, žalobca mal vozidlo poistené v Allianz poisťovni. Keďže šlo o vinu umývárky, poistnú udalosť mal hlásiť Kooperatíve, t.j. poisťovni, v ktorej bola umývarka poistená. Prebehol celý proces od oznámenia poistnej udalosti, obhliadky vozidla, po ktorej dal vozidlo opraviť v servise, za čo zaplatil sumu, ktorú uviedol v žalobe. Kooperatíva pol roka nevykonávala žiadnu činnosť, keď sa bol informovať, vyhovárali sa na rôzne skutočnosti, až keď sa vyhrážal uplatnením žaloby na súde, celú situáciu otočili proti nemu a zažalovali ho na základe vlastného znaleckého posudku.

30. Po oprave motorového vozidla všetky poškodené časti má uložené doma, keďže predpokladal súdnu dohru, k čomu nakoniec došlo. So znaleckým posudkom Kooperatívy nesúhlasil, z ktorého dôvodu dal vypracovať vlastný znalecký posudok. V tomto smere doplnil, že poškodenie jeho vozidla nebolo prvou škodovou udalosťou, ktorá takýmto spôsobom na umývarke vznikla. V dôsledku vady na tejto časti linky došlo k poškodeniu cca piatich vozidiel, majiteľka nakoniec pristúpila k výmene celej linky.

31. Trestné konanie trvalo osem rokov, bol to stav neistoty, žalobca mal zdravotné problémy, ktoré pretrvávajú doposiaľ. V roku 1980 sa podrobil operácii srdca, defekt predsieňového septa, po operácii nebral žiadne lieky až do roku 2011, keď ho niekoľkokrát hospitalizovali. Žalobca zhoršenie zdravotného stavu prisúdil dôsledku uvedenej udalosti. Je ženatý, má dve deti, z celej udalosti bol nervózny, podráždený, trpela celá rodina a bolo to práve pre trestné stíhanie, ktoré sa začalo voči jeho osobe. Podniká so synom, obaja sú spoločníci spoločnosti, zamestnávajú dvoch - troch zamestnancov. Počas celého obdobia sa na prácu nevedel sústrediť, darilo sa mu niekedy viac, niekedy menej, nemôže to pripísať len uvedenej udalosti a len uvedenej situácii. Plnenie od Kooperatívy nepožadoval, keďže časť vzniknutej škody mu uhradila jeho poisťovňa. V tomto smere doplnil, že za 30 rokov šoférovania mal len tri poistné udalosti, používal osobné aj nákladné vozidlá, preto trestné stíhanie bolo prekvapujúce. Žalobca potvrdil, že voči uzneseniu o vznesení obvinenia opravný prostriedok nepodal, neveril, že z toho niečo bude. Právneho zástupcu si zvolil až po podaní obžaloby, keďže bol obžalovaný z niečoho, čoho sa nedopustil, uvedomil si, že potrebuje pomoc a sám sa v konaní brániť nevie. So závermi znaleckého posudku poisťovne nemohol súhlasiť, pretože ku škode nemohlo dôjsť tak, ako to bolo popísané. Vychádzal z výpovedí zamestnancov umývárky, majiteľky, ktorí potvrdili jeho verziu, navyše znalecký posudok vypracovaný poisťovňou bol vypracovaný iba z fotiek, preto sa musel brániť. Po podaní obžaloby mu hrozila väzba, resp. výkon trestu v rozpätí 3 - 8 rokov. V roku 2011 sa mu narodil druhý syn. Mal obavy, že pri prvých mesiacoch a rokoch jeho života ho neuvidí vyrastať, uvedomoval si dopad obžaloby na celú rodinu. Prvým rozsudkom, keď bol uznaný vinným bol prekvapený. Ešte v ten večer musel vyhľadať lekársku pomoc, čo bolo následkom stresu. Pokiaľ by bol odsúdený, nevie si predstaviť čo by robil v oblasti podnikania, keďže starší syn bol krátko po dospelosti, v podnikaní nemal skúsenosti, brali by ho ako kriminálnika, z čoho bol nervózny, podráždený. Odbornú pomoc však nevyhľadal. Jeho prípad nebol medializovaný.

32. Právna zástupkyňa žalobcu predložila súdu listinné doklady preukazujúce vyplatenie zálohy žalobcom dňa 26.7.2011 vo výške 400,-€ ako zálohu za právne služby a dňa 22.11.2011 vo výške 100,-€, plus listinný doklad o zaplatení sumy 1.246,56 € (čl. 129), aj prehlásenie znalca Ing. Szücsa zo dňa 13.3.2020, podľa ktorého vypracoval znalecký posudok pre objednávateľa P. X., ktorý bol predložený do konania vedeného na Okresnom súde Košice I, sp. zn. 1T/61/2011, za ktorý znalecký posudok vyúčtoval odmenu vo výške 200,-€, ktorá celá odmena bola objednávateľom aj zaplatená.

33. Predložil aj správu ošetrojúceho lekára zo dňa 25.5.77, podľa ktorej bola žalobca po operačnom zákroku prepustený do domácej liečby, aj výsledky laboratórnych vyšetrení z 30.12.2012, výmenný poukaz na odborné vyšetrenie bez dátumu, správu internej ambulancie Železničného zdravotníctva

Košice s.r.o. zo dňa 13.9.2011, internej ambulancie CPO RA, ÚPS, UN LP Rastislavova zo dňa 10.11.2011, na ktoré vyšetrenie sa žalobca dostavil z dôvodu, že pociťoval nevoľnosť, pozoroval zvýšený tep, nameral vyšší tlak. Predložil aj lekársku správu Internej ambulancie z nasledujúceho dňa, 11.11.2011, správu z VÚSCH, a.s. Košice zo dňa 30.1.2012 a 13.1.2012 z kardiologickej ambulancie Košice.

34. Právna zástupkyňa žalobcu výsluch svedkov nahradila listinnými dokladmi a to Čestnými prehláseniami rodinných príslušníkov.

35. Podľa Čestného prehlásenia zo dňa 22.11.2019 S. X., brata žalobcu (čl. 135 spisu) je zrejmé, že sa s bratom ako rodina často navštevovali a veľa času trávili spoločne. Mal vedomosť o tom, že v roku 2011 bol brat obžalovaný z trestného činu podvodu s poisťovňou, z ktorého dôvodu ten sa na rodinných udalostiach nezúčastňoval, keďže danú situáciu pociťovala celá rodina. Jeho manželka bola smutná, o brata sa bála, ani sa nečudoval, keďže sám bol svedkom toho, ako mu prišlo zle, búšilo mu srdce, stúpil krvný tlak, sťažoval sa na závrate, a keďže jeho manželka dlhé roky pracovala v zdravotníctve, snažila sa mu pomôcť, pričom nikdy predtým sa nič podobné nestalo. Potom ako brat zistil, že bolo voči nemu vznesené obvinenie, výrazným spôsobom sa jeho zdravotný stav zhoršil, sťažoval sa na závraty, vysoký tlak, rýchly pulz, búšenie srdca, bolesti hlavy, viackrát ho hospitalizovali. V minulosti bol operovaný na srdce. So svojimi pocitmi sa mu viackrát zdôveroval, volal, mal obavu, že nebude vidieť vyrastať svoje dieťa, začínal upadať do depresívnej nálady, pri stretnutiach bol nesústredený, rozladený. V oblasti podnikania starší syn sa firmu snažil ťahať za brata, keďže ten nedokázal riadne pracovať.

36. Aj P. X. je bratom žalobcu. Podľa Čestného prehlásenia zo dňa 25.11.2019 (čl. 136 spisu), mal dobrý vzťah so žalobcom. Aj on mal vedomosť o tom, že je obvinený z trestného činu poisťovacieho podvodu. Žalobcu považoval za pracovitého človeka, ktorý má svoju rodinu rád, bol veselej povahy. Po začatí trestného stíhania voči jeho osobe ho nespoznával, bol pesimisticky naladený, nevedel uveriť tomu, ako je možné, že sa niečo také deje. Šiel umyť len auto na umývarku, škoda bola spôsobená jemu a na krku mal trestné obvinenie. Jeho rodina danú situáciu zle znášala, manželka bola sklamaná, čo negatívne vplývalo na rodinné vzťahy a v neposlednom rade aj na výchovu syna. V uvedenom období, rokov 2011 až 2017 brat bol podráždený, nervózny, mal problémy s krvným tlakom, tepom, čo sa mu predtým nestalo. Keď mu došlo oznámenie zo súdu, zdôveril sa, že sa bojí, že sa necíti dobre, ako to bude vnímať jeho syn. Pokiaľ sa mal dostaviť na súd, alebo na políciu bol obzvlášť nervózny. Potom, čo bol odsúdený musel vyhľadať rýchlu zdravotnú pomoc, keďže mal za sebou operáciu srdca.

37. K situácii sa vyjadrila aj manželka P. X., o čom svedčí Čestné prehlásenie zo dňa 25.11.2019 (čl. 137 spisu). Tá si na rok 2011, kedy bol manžel obvinený z trestného činu poisťovného podvodu pamätala, v tom čase bola tehotná a čakala narodenie syna, čo manžel veľmi ťažko znášal. Začal mať závraty, sťažoval sa na vysoký tlak, rýchly tep, odpadával. Tieto zdravotné ťažkosti sa pred každým pojednávaním stupňovali natoľko, že niekoľkokrát musel navštíviť pohotovosť. Veľakrát jej rozprával ako sa bojí, že neuvidí dieťa vyrastať a ako sa naň bude pozeráť, ako na niekoho kto bol odsúdený. Odvtedy bol v neustálom strese, nevedel sa na nič sústrediť. Dookola jej vysvetľoval ako sa to udialo, že umývacia linka bola pokazená, že mu nikto neverí, hoci zamestnanci, aj vedúca čerpaciej stanice všetko videli na kamere, že sa nemôže dovoliť pravdy, nevedel sa s tým zmieriť. Prestal v domácnosti pomáhať, pretože sa uzatváral do seba, bol podráždený smutný, čo bolo logickým dôsledkom aj ochladenia ich vzťahov. Celá situácia sa podpísala aj na nej, pretože ako matka všetko prežívala citlivejšie. Začala sa báť, či skutočne napokon nebude vychovávať dieťa sama. Bála sa aj o to, že prídu o jeho príjem, aj o strechu nad hlavou, keďže zobrali hypotéku na dom a hlavne ju z manželovho príjmu splácajú. Sama ako matka na materskej dovolenke by nedokázala celú finančnú situáciu potiahnuť sama, vrátane inkasa a hypotéky. Postrehla aj to, že manžela sa začala strániť rodina, prestali ho volať na rodinné oslavy, nekontaktovali sa tak často ako predtým. Keď bol prvým rozsudkom odsúdený na tri roky, ešte v ten večer musel vyhľadať lekársku pomoc. Sama má vážne zdravotné problémy pre silnú cukrovku, pre ktorú je na čiastočnom invalidnom dôchodku a manžel bol v minulosti operovaný na srdce, veľmi sa zľakla a bála, či sa vôbec z nemocnice vráti.

38. Čestné prehlásenie podal aj syn P. X. (čl. 138 spisu), ktorý od roku 2010 s otcom podniká, je rovnako konateľom a spoločníkom spoločnosti Real MS-Stav, s.r.o. Trstené pri Hornáde. O situácii, keď sa otec vybral na autoumývarku a chcel umyť auto vedel, čistiaca kefa na kolesá mu ho poškodila, mal vedomosť aj o tom, že čerpacia stanica OMV túto udalosť hlásila poisťovni, rovnako otec udalosť hlásil v poisťovni,

keďže vo firme majú aj nákladné autá a rovnako aj skúsenosti so škodovými udalosťami. Otec si dal záležať na tom, aby všetko bolo v poriadku, uvedenú udalosť považoval za bežnú vec a očakával úhradu škodovej udalosti. Keď však otca začali trestne stíhať, sám bol prekvapený a pohoršený nad postupom poisťovne a vyšetrovateľa. Všimol si, že otec je podráždený, nervózny, bez nálady, duchom neprítomný, od toho času sa jeho správanie zmenilo, bol nesústredený, nevedel s ním preberať zákazky, alebo obchodné záležitosti. Keď sa celá vec dostala pred súd, otec bol o to viac nervózny, trpel bolesťami hlavy. Pred každým pojednávaním sa s ním nedalo rozprávať, bol bez seba, nemohol pracovať, mal vysoký krvný tlak, vystúpil mu tep a to až do takej miery, že ho niekoľkokrát viezol na pohotovosť, zľakol sa, keďže bol operovaný na srdce. Vo firme medzi zamestnancami sa veľmi rýchlo rozšírili reči, že otec má problémy so súdom a chcel spáchať podvod na poisťovňu, aj keď sa im snažil ozrejmiť a vysvetliť pravdu. V rodine sa šušľalo, že otec je obvinený a môže ísť do väzenia, ľudia sa začali naň pozeráť inak, vnímali ho negatívne. Sám mal o otca strach, v tom čase prišli o viaceré zákazky, obchodné príležitosti, keďže otec sa o ne nezaujímal.

39. Originály uvedených čestných prehlásení sa nachádzajú na čl. 153 - 156.

40. Každá strana sporu na podporu svojich tvrdení predložila súdu súdne rozhodnutia, žalovaná strana nález Ústavného súdu zo dňa 1.4.2020, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.2.2020, podľa ktorých rozhodnutí v prípade, ak obvinený nepodá opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia, neprislúcha mu nárok na náhradu škody.

41. Právna zástupkyňa žalobcu k týmto rozhodnutiam zaujala stanovisko. K rozhodnutiu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.2.2020, sp. zn. 5Co/264/2019 uviedla, že z odôvodnenia tohto súdneho rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd nevytlúčil priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi z dôvodu nepodania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Nepodanie sťažnosti tak automaticky nezakladá dôvod na nepriznanie tohto nároku na náhradu škody. V tomto smere poukázala na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co/17/2017, podľa ktorého „v tejto súvislosti okresný súd zdôraznil najmä to, že prokurátor svojim aktívnym konaním a to podaním obžaloby zachoval nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, teda aj nezákonnosť trestného stíhania, hoci mu právny poriadok dával oprávnenie konať aj inak, napr. zastaviť trestné stíhanie, alebo postúpiť vec. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca nepodal. K spôsobeniu škody v tomto prípade zo strany prokurátora nedochádza vydaním nezákonného rozhodnutia, ale tým, že nevyužil svoju kompetenciu, nezákonné rozhodnutie nezrušil, trestné stíhanie obvineného nezastavil, nepostúpil vec, teda osvojil si závery nezákonného rozhodnutia a podal na jeho základe obžalobu“. V tomto smere poukázala aj na ďalšie súdneho rozhodnutia - rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 6Co/204/2018, podľa ktorého odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie obsiahnutými v bode 44 odôvodnenia rozsudku a zdôraznil, že vzhľadom na oslobodenie žalobcu spod obžaloby uznesenie o vznesení obvinenia by bolo nezákonné aj v prípade, ak by žalobca proti nemu sťažnosť nepodal. Z uvedeného dôvodu mal žalobca za to, že uvedený rozsudok Krajského súdu v Košiciach, na ktorý žalovaný poukazoval nevytlučuje priznanie nároku na náhradu škody v prípade nepodania sťažnosti a existuje ustálená súdna prax, ktorá sa uzniesla na tom, že zamietnutie žaloby z dôvodu nepodania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia by bolo popretím ústavnoprávneho základu nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby.

42. Vo vzťahu k Nálezu Ústavného súdu IV.ÚS/100/2019 žalobca zdôraznil, že Ústavný súd SR posudzuje iba ústavnú udržateľnosť napadnutých rozhodnutí a neprislúcha mu skúmať správnosť výkladu právnych noriem. Za dôležité však pokladal zdôrazniť, že vo veci sťažovateľa nebola žaloba zamietnutá všeobecnými súdmi z dôvodu nepodania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ale vznesením námietky premlčania. Z predloženého nálezu je tiež zrejmé, že Ústavný súd SR skúmal rozhodnutia všeobecných súdov iba vo vzťahu k porušeniu ústavou porušených práv a vyhodnocoval, či napadnuté rozhodnutia nie sú extrémne nespravodlivé. Primárnou pritom vôbec nebola otázka podania, resp. nepodania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ale prípustnosť námietky premlčania, v dôsledku ktorej aj keď boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, všeobecné súdy žalobu sťažovateľa zamietli. Išlo tak o prípad založený na odlišných skutkových a právnych záveroch, ktoré nemožno premietáť do prejednávanej právnej veci. Ústavný súd sa vyjadril k problematike nárokov na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného konania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením a napr. v Náleze pod sp. zn. I ÚS 540/2016 vyslovil, že v

materiálnom právnom štáte musí štát niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ak nimi zasiahol do základných práv občana. Ústavný súd konštatoval, že ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončilo vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo (v danom prípade táto situácia nastala z dôvodu, že prokurátor ustúpil od obžaloby podľa § 239 ods. 2 Tr. poriadku) uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie, je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca. V súlade s predloženým právnym názorom žalobca mal za to, že žalovaný sa účelovo snaží vyhľadávať prípady, ktoré však nemožno v danej veci aplikovať, napriek tomu z týchto rozhodnutí vyberá čiastkové závery, ktoré zapadajú do jeho procesnej obrany a prezentuje ich ako faktické a správne, s čím sa už vzhľadom na ustálenú súdnu prax nemožno stotožniť.

43. Podľa ust. § 27 ods.1 zák.č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

44. Citovaný zákon nadobudol účinnosť dňom 1.7.2004.

45. Podľa ust. § 1 cit.zákona tento zákon upravuje

a)zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

46. Podľa ust. § 3 ods.1, 2, cit. zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a)nezákonným rozhodnutím,

b)nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c)rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d)nesprávnym úradným postupom.

47. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

48. Podľa ust. § 5 ods.1 cit. zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

49. Podľa ust. § 6 ods.1 zák.č.514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

50. Podľa ust. § 15 ods.1,2 cit. zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

51. Podľa ust. § 16 ods.4 cit. zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

52. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci - uznesenie OR PZ v Košiciach, odboru kriminálnej polície, 3. odd. ekonomickej

kriminality, ktorým bolo voči nemu začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie a to dňa 17.3.2011, pod č. ČVS: ORP-559/7-OEK-KE-2011, na základe ktorého bol od roku 2011 do roku 2017 trestne stíhaný. Keďže uvedené rozhodnutie bolo vydané po účinnosti zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (1.7.2004), vychádzajúc z prechodného ust. § 27 ods.1 cit. zákona súd posúdil predmetnú vec podľa tohto zákona.

53. Základnými predpokladmi existencie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú existencia nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

54. V prípade, že sa jedná o nezákonné rozhodnutie sa požaduje, aby bolo rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, neskôr zrušené, alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

55. Škodou podľa zák.č.514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov je škoda skutočná a ušlý zisk. Poškodený má právo tak na náhradu majetkovej škody, ako aj na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a to v prípade, že by konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu. Nemajetkovou ujmu je určitá náhrada za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu vo sfére fyzickej osoby. Je dôležité prihliadať na to, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby.

56. Podľa ust. § 6 ods. 2 zák.č. 514/2003 Z.z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

57. Súd sa v prvom rade zaoberal námietkou žalovaného, ktorý žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalobca nepodal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. V tomto prípade považuje posúdenie otázky, či splnenie podmienky uvedenej v § 6 ods. 2 je nevyhnutné vo všetkých prípadoch, teda, či sa táto požiadavka vzťahuje aj na prípady, pri ktorých je rozhodujúcim meradlom neskorší výsledok trestného konania (ak došlo k zastaveniu trestného stíhania k oslobodeniu spod obžaloby, alebo k postúpeniu veci inému orgánu, pri ktorých treba vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté).

58. Niet pochyb o tom, že žalobca v trestnom konaní nepodal riadne a včas sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, na základe ktorého bolo voči nemu trestné konanie vedené. V danom prípade okrem toho, že žalobca nepodanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia odôvodnil tým, že nemal právneho zástupcu, neveril, že z toho niečo bude, právneho zástupcu si zvolil až po podaní obžaloby, keďže bol obžalovaný z niečoho, čoho sa podľa jeho tvrdenia nedopustil, kedy si uvedomil, že potrebuje pomoc a sám sa v konaní brániť nevie, jeho právna zástupkyňa doplnila, že prokurátor v predmetnej veci podal obžalobu, na ktorej obžalobe trval v priebehu konania, na základe ktorej bol rozsudkom zo dňa 2.4.2015 v konaní 1T/61/2011 uznaný vinným a odsúdený, až po predložení znaleckého posudku, a potom, čo si zvolil právnu zástupkyňu, tento rozsudok bol odvolacím súdom zrušený a následne prvostupňovým súdom oslobodený, obžaloba teda voči žalobcovi podaná bola, čím dal prokurátor najavo svoje presvedčenie o dôvodnosti jeho viny a zákonnosti začatého trestného konania. Navyše uznesenie o vznesení obvinenia je vykonateľné bez ohľadu na podanie sťažnosti, a preto sťažnosť proti uzneseniu vznesení obvinenia nie je účinným opravným prostriedkom, ktorého podanie by zamedzilo ďalším úkonom trestného konania. Súd v prejednávanej veci je preto toho názoru, že z výkladu ust. § 6 ods. 2 zák.č. 514/2003 Z.z., ale ani zo samotného účelu spomínaného zákona nemožno vyvodiť záver, že (len) nepodaním sťažnosti proti uzneseniu o začatí trestného stíhania sa žalobca dobrovoľne zbavuje svojho základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zakotveného v Ústave SR (článok 46, ods. 3).

59. Nastolenými otázkami sa zaoberal aj Ústavný súd ČR, ktorý v Náleze zo dňa 3.8.2011, sp. zn. I.ÚS 1066/11 a už predtým v Náleze zo dňa 2.6.2011, sp. zn. IV.ÚS 3719/10 konštatoval, že nezákonnosť trestného stíhania je spravidla konštatovaná až jeho právoplatným zastavením, či oslobodením spod obžaloby, k čomu dochádza spravidla po rade procesných úkonov, vrátane dokazovania a z iných dôvodov, ako sú dôvody uvedené v sťažnosti; podmienkou zastavenia trestného stíhania nie je nezákonnosť uznesenia o jeho začatí. Nie je preto rozumné od poškodeného požadovať, aby namietal

nedôvodnosť a v dôsledku toho i nezákonnosť trestného stíhania už na jeho počiatku. Ústavný súd obdobne ako už vo svojom skoršom Náleze sp. zn. IV.ÚS 3193/10 dodal, že za situácie, kedy štátnym zástupcom (v našom prípade prokurátorom), ktorý má povinnosť na zákonnosť prípravného konania dohliadať z úradnej povinnosti, obžaloba bola podaná, čím dal prokurátor najavo svoje presvedčenie o dôvodnosti a zákonnosti začatia trestného stíhania, možno vychádzať z predpokladu, že sťažnosť poškodeného by úspešná nebola. Striktnú požiadavku na vyčerpanie tohto riadneho prostriedku treba považovať ako prísny formalizmus, zakladajúci porušenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Nepriamo sa podobnými otázkami zaoberal aj Ústavný súd SR vo svojom Náleze zo dňa 13.12.2016, sp. zn. I.ÚS 540/2016-33. Takýto názor zaujal Krajský súd v Košiciach, v konaní sp. zn. 6Co/284/2018, ako aj v konaní 9Co/393/2018. V tomto smere sa odvolací súd s takýmto výkladom v celom rozsahu stotožnil a nemal dôvod sa od tohto výkladu odkloniť, pričom poukázal na ďalšie obdobné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré zaujali k tejto otázke rovnaký právny názor.

60. Na základe uvedených úvah súd dospel k záveru, že tak ako súdna prax extenzívnym výkladom dospela k záverom, že zrušenie rozhodnutia sa stáva bezpredmetným a nadbytočným v prípadoch, v ktorých rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti splnenia tejto podmienky je neskorší výsledok trestného konania, t.j. v prípadoch ak došlo aj k oslobodeniu spod obžaloby, je potrebné realizovať rozšírený výklad aj na posudzovanie splnenia podmienky stanovenej v § 6 ods. 2 zák.č. 514/2003 Z.z. (podmienky podania opravného prostriedku), a preto nie je možné vychádzať z doslovného výkladu ustanovení zákona.

61. V prípadoch posudzovania nároku na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, zohľadniac zmysel a účel zák. č. 514/2003 Z.z., ktorým je ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle článku 46, ods. 3 Ústavy SR, je podľa názoru súdu rozhodujúci iba výsledok trestného konania. Preto nie je relevantná ani skutočnosť, či bol, alebo nebol podaný opravný prostriedok. Z hľadiska priznania nároku, v takomto prípade nie je rozhodujúcim to, či poškodená osoba využila, alebo nevyužila opravné prostriedky, ale rozhodujúcou skutočnosťou je výsledný efekt, teda to, že nakoniec jeho konanie bolo posúdené ako také, ktoré nenapĺňa znaky trestného činu. Pokiaľ v konečnom dôsledku poškodená osoba nebola uznaná za vinnú zo spáchania trestného činu, objektívna zodpovednosť štátu bez zreteľa na zavinenie je daná. Štát sa jej nemôže zbaviť, a to aj napriek tomu, že orgány činné v trestnom konaní v ničom neporušili zákon, či úradný postup, pretože zodpovednosť štátu v danom prípade nie je založená na subjektívnej vine toho - ktorého článku trestného konania. Podobný názor zaujal Krajský súd v Košiciach v konaní 9Co/393/2018.

62. Súd tak uzatvára, že len zo skutočnosti, že žalobca sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal, pričom sa tak stalo v počiatočnom štádiu trestného konania, nemožno usudzovať, že by sa vopred vzdal svojich práv, ktoré mu vznikli až v súvislosti s neskorším výsledkom trestného konania, keď bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal, pre ktorý bol stíhaný. Žalobca v trestnom konaní, potom čo si zvolil právnu zástupkyňu vystupoval aktívne, predložil dôkaz, znalecký posudok, ktorý sa stal podkladom pre jeho oslobodenie, pričom prokurátor v priebehu celého trestného konania na obžalobe trval, čoho dôkazom je podanie obžaloby. Za takýchto okolností je zrejmé, že aj v prípade pokiaľ by žalobca sťažnosť proti uzneseniu podal, táto by nemala za následok zastavenie trestného stíhania voči nemu.

63. Pokiaľ žalovaný v súvislosti s posudzovaním nároku žalobcu a aplikáciou ust. § 6 ods. 2 zák.č. 514/2003 Z.z. poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 100/2019, v tomto smere sa súd stotožňuje s názorom žalobcu, že primárnou otázkou tohto rozhodnutia nebola otázka podania, resp. nepodania sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ale prípustnosť námietky premlčania, v dôsledku ktorej, aj keď boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody, všeobecné súdy žalobu sťažovateľa zamietli. Pokiaľ ide o rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18.2.2020, sp. zn. 5Co/264/2019, v tomto smere súd poukazuje na vyššie uvedenú judikatúru. V predmetnej veci je nepochybné a preukázané, že uznesením vyšetrovateľa zo dňa 17.3.2011, č. ČVS: ORP-559/7-OEK-KE-2011 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods.1 Tr. poriadku bol stíhaný žalobca P. X. ako osoba obvinená za zločin poisťovacieho podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 223 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zákona za skutok, ku ktorému došlo 6.5.2009, v tomto uznesení špecifikovaný. Uvedené uznesenie žalobca prevzal 22.3.2011.

64. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Podľa rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4MCdo/15/2009 z 18.8.2001, aj 4Cdo/183/2009 z 30.11.2009 je pre posúdenie zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania rozhodný neskorší výsledok trestného konania. Za uvedený skutok prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I dňa 30.5.2011 voči žalobcovi podal obžalobu, na základe ktorej Okresný súd Košice I a vykonaného dokazovania uznal obžalovaného P. X. za vinného, čím spáchal pokus zločinu poisťovacieho podvodu, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý mu súd odložil na skúšobnú dobu v trvaní štyroch rokov a zároveň mu uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Na základe odvolania, odvolací súd uznesením zo dňa 30.9.2015, v konaní 4To/57/2015-282 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju znovu prejednal a vo veci rozhodol. Prvostupňovému súdu bolo uložené, aby sa zaoberal aj odvolacími námietkami odvolateľa vo vzťahu k svedkyňi Vaľkovej, pričom dôležitou sa javila aj skutočnosť neposkytnutia kamerového záznamu poisťovni z priebehu škodovej udalosti, aj výmena umývacej linky. Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 20.4.2017, právoplatným 24.4.2017 bol žalobca spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I pre skutok, ktorý bol popísaný v obžalobe, aj v samotnom rozhodnutí oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa vôbec skutok stal, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný.

65. Podľa ust. § 17 ods. 1 zák.č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

66. Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

67. Podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

68. V zmysle platnej súdnej judikatúry platí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá nemajetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu voči občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí poškodenému za splnenia jediného predpokladu a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorú preto nemožno uspokojiť inak (§17 ods.2). Kritéria, podľa ktorých sa stanovuje jej výška, určuje zákon príkladmo (§17 ods.3). Tieto sa využijú aj pre posúdenie, či v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva je, alebo nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného; to sa odvíja v kontexte okolností prípadu najmä od intenzity utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. okolností, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo a pod.). Peňažná satisfakcia je slovenským zákonodarcom vnímaná ako satisfakcia subsidiárna, ktorá nastupuje až v prípade, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ust. § 17 citovaného zákona nie je postačujúce predovšetkým z hľadiska intenzity trvania a rozsahu nepriaznivých následkov, vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, spoločnosti a podobne.

69. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného a popri nepriaznivých dôsledkoch, vyvolaných nepriemeranou dĺžkou súdneho konania zahŕňa aj iné dopady, nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Ľudská dôstojnosť predstavuje

najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému a možno ju považovať za konečný účel právneho poriadku. Ide o ústavnú kategóriu, ktorá pôsobí vo vzťahu k ostatným základným právam ako nadradená hodnota a akýkoľvek zásah do týchto práv, či zníženie ľudskej dôstojnosti je potrebné vnímať ako závažný a ťažko reparaovateľný. Funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je satisfakčná funkcia a to s ohľadom na okolnosti prípadu, optimálne a účinné zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Ako bolo konštatované, kritéria, na ktoré má súd prihliadnuť sú ustanovené v § 17 ods.3 zákona, v zmysle ktorého má s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti individuálneho prípadu vymedziť okolnosti významné pre určenie výšky náhrady škody a to dopad nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry, vplyv na povesť poškodeného, doterajší spôsob života.

70. Pokiaľ ide o určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré skončilo inak, než právoplatným rozhodnutím, v tomto smere Česká súdna prax pomerne podrobne definovala kritéria určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy - rozsudok Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 30 Cdo/2813/2011 zo dňa 27.6.2012, v ktorom rozhodnutí sa konštatuje, že sudy pri stanovení formy, či výšky zadosťučinenia majú vychádzať predovšetkým z povahy trestnej veci, tiež z dĺžky trestného stíhania a predovšetkým z dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby. Forma a prípadná výška zadosťučinenia pritom nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti.

71. Uvedené kritéria boli podrobnejšie vysvetlené a to:

a) povahou trestnej veci, ktorá je daná závažnosťou trestného činu kladeného osobe za vinu; čím závažnejší trestný čin, tým negatívnejšie prežíva obvinený trestné stíhanie, pretože sa obvykle spája aj s hrozbou prísnejšieho trestu a vyššieho spoločenského odsúdenia,

b) dĺžkou trestného stíhania - ohraničuje v čase trvania zásahu do osobnosti, ktorý s postupujúcim časom spravidla rastie. Neprimeraná dĺžka stíhania spôsobuje udržiavanie osoby v stave neistoty. Je však potrebné oddelene posudzovať náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, za väzbu počas neho a za neprimeranú dĺžku trestného stíhania.

c) ďalším kritériom sú následky v osobnostnej sfére poškodeného, ktoré sú vyjadrením narušenia konkrétnych zložiek osobnosti, ktoré môže zvyšovať, alebo znižovať intenzitu naplnenia prvých dvoch kritérií - profesijná, súkromná, rodinná, či iná sféra života.

d) sú to okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, to sú najmä okolnosti vydania uznesenia o vznesení obvinenia, resp. okolnosti pred vznesením obvinenia

e) aj súlad so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, kde sa vyžaduje posúdiť z hľadiska všeobecnej slušnosti, akej satisfakcie by sa malo poškodenému skutočne dostať.

72. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy za neprimeranú dĺžku trestného stíhania, táto musí byť posudzovaná odo dňa vznesenia obvinenia, až do právoplatnosti konečného rozhodnutia vo veci.

73. Poukazujúc na zistené skutkové okolnosti súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Výsledkom trestného stíhania voči žalobcovi bolo zrušenie nezákonného rozhodnutia a to uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach zo dňa 17.3.2011, keď žalobca bol spod obžaloby prokurátora oslobodený, keďže nebolo dokázané, že skutok, pre ktorý bol stíhaný sa vôbec stal, čím sa toto rozhodnutie stalo v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. nezákonným. V tomto smere súd dodáva a stotožňuje sa s právnym názorom žalobcu, že pokiaľ štát má byť považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa však štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup takých orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák.č. 514/2003 Z.z., účinného od 1.7.2004. Súdna judikatúra systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Tak ako bolo konštatované, nárok na náhradu

škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia (resp. vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Preto námietky žalovaného, že nebola splnená podmienka existencie nezákonného rozhodnutia súd vyhodnotil za neopodstatnené.

74. Písomným podaním zo dňa 12.9.2018 žalobca podal na Generálnu prokuratúru SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 15 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorou požadoval náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 24.000,-€, ktorú považoval za adekvátnu a primeranú rozsahu porušenia jeho práv a právom chránených záujmov, ako aj náhradu trov právneho zastupovania vo výške 3.022,12 €. Generálna prokuratúra uplatnený nárok na náhradu škody neuspokojila, keďže mala za to, že trestné stíhanie voči žalobcovi bolo vedené legitímne, podľa čl. 46 ods.3 ústavy toto právo nie je právom absolútnym, v zmysle uvedeného článku, v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy toto právo podlieha zákonným obmedzeniam, upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie, t.j. náhrada škody sa neposkytuje automaticky každému, voči komu orgán verejnej moci porušil jeho ochranu priznanú právnym poriadkom, ale iba tomu, u ktorého sú splnené všetky predpoklady. Žalovaný mal teda za to, že v danom prípade uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné považovať za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. V predmetnej trestnej veci základné zásady trestného konania boli dodržané, zistené okolnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný čin v rozpore s trestným zákonom, na podklade ktorých skutočností bol zistený záver, že tento čin bol spáchaný určitou osobou. Žiadosť bola odmietnutá aj z dôvodu, že žalobca proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť nepodal.

75. Podľa článku 16 ods. 1 Ústavy SR nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

76. Podľa článku 19 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

77. Účelom práva na súkromie podľa vyšších článkov ústavy je chrániť jednotlivca, ľudské individuum pred nadmerným formovaním zo strany štátu, ba verejnej moci vôbec. Ústavný súd definoval súkromie ako sféru života človeka, do ktorej nemožno zasahovať bez jeho súhlasu. Právom na súkromie sa zaručuje osobe možnosť rozhodovať samostatne o tých záležitostiach, ktoré sa uznávajú za súkromné. Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia môže byť obmedzená v prípadoch obmedzených zákonom.

78. V ústavnom práve možno uvažovať o rozlíšení ochrany priznanej čl. 19 ods. 1 ústavy na štyri osobitné práva: na ľudskú dôstojnosť, o ďalšom práve na česť, potom o práve na dobrú povesť a o inom osobitnom práve na ochranu mena. Účel ochrany ľudskej dôstojnosti sa v súčasnom slovenskom práve vymedzuje ako ochrana pred zaobchádzaním, ktoré poníža ľudskú dôstojnosť človeka ako ľudskej bytosti.

79. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca v dôsledku trestného stíhania utrpel ujmu najmä v osobnom, pracovnom a rodinnom živote. Žalobca bol stíhaný a obvinený za zločin poisťovacieho podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, k § 223 ods. 1, 3 písm. a) Tr. zákona, čím mu hrozil trest odňatia slobody na tri až desať rokov. Súd pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme vzal do úvahy okolnosti za akých k ujme došlo a to najmä okolnosti, za akých došlo k vzniku škody, keď k tejto došlo pri bežnom umývaní motorového vozidla žalobcu na umývarke v Barci, ktorú často využíval a keď pri umývaní sa na linke zasekli výsuvné kľuky, v dôsledku čoho mu poškodili pravú stranu vozidla. Žalobca konal operatívne, okamžite volal obsluhu, zavolať majiteľku, a keďže na danom mieste bola kamera, pozreli videozáznam, z ktorého dôvodu majiteľka kontaktovala poisťovňu. Aj pri šetrení poisťovnej udalosti žalobca poskytol súčinnosť od obhliadky vozidla, cez hlásenie poisťovnej udalosti poisťovní, následne vozidlo dal opraviť v servise. Tak ako vyplýva aj z odôvodnenia odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený prvostupňový rozsudok, na základe ktorého bol žalobca uznaný vinným z uvedeného skutku, poškodenie tohto vozidla nebolo prvou škodou, ktorá na tejto umývarke vznikla, v dôsledku ktorej vady linky došlo k poškodeniu niekoľkých vozidiel a nakoniec majiteľka pristúpila k výmene celej linky. Z výpovedí samotného žalobcu vyplynulo, že trestné konanie trvalo osem rokov, bol to stav neistoty, mal zdravotné problémy, ktoré pretrvávajú doposiaľ. V roku 1980 sa podrobil operácii srdca. Po operácii nebral žiadne lieky, až do roku 2011, kedy ho niekoľkokrát hospitalizovali. Zhoršenie zdravotného stavu pripisuje práve trestnému stíhaniu. Z celej udalosti bol nervózny, podráždený, trpela celá rodina. Navyše sa mu narodil syn, uvedomoval si dopad na rodinný život, obával sa, že ho neuvidí vyrastať v jeho

prvých mesiacoch a rokoch, zvlášť, keď bol voči nemu vydaný odsudzujúci rozsudok, kedy ešte v ten večer v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu musel vyhľadať lekársku pomoc. Podnikal so synom, ten v oblasti podnikania veľké skúsenosti nemal, preto celá ťarcha firmy bola na jeho pleciach. Až potom, čo si zvolil právnu zástupkyňu, dal vypracovať súkromný znalecký posudok, keďže nemohol súhlasiť so závermi poisťovne, keďže vychádzal z výpovedí zamestnancov umývárky, kamerového záznamu, stanoviska majiteľky, ktorí potvrdili jeho verziu vzniku škody. Navyše znalecký posudok poisťovne bol vypracovaný iba z fotodokumentácie. Bežnú škodovú udalosť poisťovňa otočila voči nemu na základe vlastného znaleckého posudku.

80. Aj z čestných prehlásení bratov žalobcu S. Y. P. X. je zrejmé, že sa s bratom často navštevovali a ako rodina trávili veľa času. Mali vedomosť o tom, že je obžalovaný z trestného činu podvodu voči poisťovni, z ktorého dôvodu to narušilo vzťahy v rámci rodiny. Brata považovali za spravodlivého človeka, ktorý má svoju rodinu rád. Bol veselej povahy, s ktorým mali veľmi blízky vzťah. Keď sa však voči nemu začalo trestné stíhanie, stal sa z neho pesimisticky naladený človek, nevedel pochopiť ako je to možné, že k takému niečomu došlo, veď si šiel len umyť auto na umyvárku, pričom škoda bola spôsobená jemu a zrazu má na krku sám trestné obvinenie. Celú situáciu negatívne niesla aj jeho manželka. Tá bola sklamaná, o manžela sa bála. Obaja svedkovia potvrdili, že uvedená situácia negatívne vplývala aj na zdravotný stav žalobcu, boli svedkom toho, ako mu búšilo srdce, stúpala krvný tlak, pritom nikdy predtým sa mu nič podobné nestalo. Brat sa sťažoval na závraty, bolesti hlavy, dvakrát ho hospitalizovali, o jeho zdravie sa obávali, keďže bol v minulosti operovaný na srdce. Pri komunikácii žalobcu vyjadril obavy o rodinu, bál sa, že nebude vidieť vyrastať svoje dieťa, upadal do depresívnej nálady, myšlienkami bol inde, nesústredený, rozladený. Uvedené stresy a zdravotné problémy sa stupňovali pred každým pojednávaním a vypočúvaním na polícii. Manželka žalobcu potvrdila, že k uvedenému skutku v roku 2011 došlo v čase, keď očakávala narodenie syna, situáciu manžel veľmi ťažko znášal, mal závraty, sťažoval sa na tlak, tep, odpadával, ktoré zdravotné ťažkosti sa takmer pred každým pojednávaním stupňovali natoľko, že musel navštíviť pohotovosť. O manžela sa skutočne začala báť, ten sa v danej situácii uzatvoril do seba, bol podráždený, smutný, situáciu jej neustále ozrejmoval, keď uviedol, že umývacia linka bola pokazená, že mu nikto neverí napriek tomu, že zamestnanci aj vedúca čerpacej stanice všetko na kamere videli, že sa nemôže dovolať pravdy, s čím sa nevedel po celú dobu zmieriť. Manželka žalobcu mala strach aj o to, že prídu o jeho príjem, pokiaľ by nebol s nimi, aj o strechu nad hlavou, keďže mali hypotéku na dom a túto uhrádzali najmä z manželovho príjmu, sama ako matka s malým dieťaťom na materskej dovolenke by po finančnej stránke celú domácnosť utiahnuť nevedela. Aj ona potvrdila, že v čase, keď bol manžel prvým rozsudkom odsúdený na tri roky, ešte v ten večer musel vyhľadať lekársku pomoc. Daná situácia spôsobila prerušenie kontaktov v rodine, manžela prestali volať na rodinné oslavy, nekontaktovali ho tak často ako predtým, a keďže sama má vážne zdravotné problémy pre silnú cukrovku, v dôsledku čoho je na čiastočnom invalidnom dôchodku a manžel bol v minulosti operovaný na srdce, obávala sa, či sa z nemocnice vôbec vráti.

81. Aj jeho starší syn svedeckú výpoveď nahradil čestným prehlásením. Potvrdil, že s otcom podnikajú, majú založenú spoločnosť REAL MS - stav s.r.o., Trstené pri Hornáde. O situácii mal vedomosť, vedel, že auto otec išiel umyť na umyvárku, kedy sa čistiaca kefa na kolesá zasekla, poškodila auto, čo hlásil poisťovni. Uvedenú udalosť považoval za bežnú vec, preto bol prekvapený a pohoršený nad postupom poisťovne a vyšetrovateľa. Keď otca začali trestne stíhať, ten začal byť podráždený, nervózny, bez nálady a duchom neprítomný. Jeho správanie sa zmenilo, nevedel sa sústrediť na obchodné sedenia a riešiť zákazky. Keď sa celá vec dostala pred súd, otec pred každým pojednávaním trpel bolesťami hlavy, nedalo sa s ním rozprávať, nemohol pracovať, mal vysoký tlak, vystúpil tep a to až do takej miery, že ho niekoľkokrát musel odniesť na pohotovosť, už aj vzhľadom k tomu, že bol v mladosti operovaný na srdce. Vo firme medzi zamestnancami sa veľmi rýchlo šírili reči o tom, že otec má problémy so súdom, chcel spáchať podvod na poisťovňu, aj keď sa im snažili situáciu vysvetliť, kde sa stala chyba a aká je pravda. Aj v rodine sa šušľalo, že otec je obvinený a môže ísť do väzenia. Vzhľadom na danú situáciu prišli o viaceré stavebné zákazky, i obchodné príležitosti.

82. Uvedené následky trestného stíhania predstavujú nemajetkovú ujmu, ktorá je v priamej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, čo jednoznačne vyplýva z vykonaného dokazovania. S poukazom na dĺžku trestného stíhania, samotný dôvod začatia trestného stíhania a nakoniec i jeho výsledok, s poukazom na následky v osobnom, rodinnom, pracovnom i spoločenskom živote bol súd toho názoru, že nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcovi vznikla nie je možné odstrániť inak, ako priznaním zadostučinenia

vo forme finančnej náhrady, keďže samotné konštatovanie porušenia práv žalobcu nie je dostatočným zadosťučinením, z ktorého dôvodu súd žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,-€.

83. Vzhľadom k tomu, že sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 24.000,-€, súd jeho nárok v prevyšujúcej časti ako nedôvodný zamietol.

84. Žalobca si v konaní uplatnil aj nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení, ktoré uhradil ako odmenu za právne zastupovanie.

85. Súd sa oboznámil s obsahom trestného spisu Okresného súdu Košice I, č.k. 1T/61/2011, vrátane vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície Košice č. ČVS: ORP-559/7-OEK-KE-2011. Z obsahu trestného spisu súd zistil, že dňa 26.7.2011 žalobca udelil plnomocenstvo na zastupovanie v trestnom konaní advokátke JUDr. Eve Geleneky Hencovskej, ktorú splnomocnil na zastupovanie v plnom rozsahu.

86. Z pripojeného trestného spisu, vedeného na Okresnom súde Košice I, sp. zn. 1T/61/2011 mal súd za preukázané jednotlivé úkony právnej pomoci, ktoré predložila právna zástupkyňa žalobcu v zmysle jej vyúčtovania. Po prekontrolovaní jednotlivých úkonov v súlade s trestným spisom a Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. boli žalobcovi priznané následovné úkony právnych služieb:

- Prevzatie a príprava veci vrátane prvej porady rok 2011..... 92,62 €
- Návrh na doplnenie dokazovania zo dňa 30.11.2011.....46,31 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní dňa 23.1.2012.....95,37 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní dňa 16.4.2012.....23,84 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní dňa 2.7.2012.....190,74 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní dňa 23.7.2012.....95,37 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní 2.4.2015.....104,87 €
- Odvolanie zo dňa 9.7.2015.....104,87 €
- Účasť na verejnom zasadnutí 30.9.2015.....26,22 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní 17.10.2016.....107,25 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní 16.1.2017.....27,63 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní 20.3.2017.....27,63 €
- Účasť na hlavnom pojednávaní 20.4.2017.....110,50 €

Spolu odmena za jednotlivé úkony právnej služby predstavuje sumu 1.053,22 €.

- režijný paušál rok 2011..... 2 x 7,41 €
- režijný paušál rok 2012..... 4 x 7,63 €
- režijný paušál rok 2015.....3 x 8,39 €
- režijný paušál rok 2016.....1 x 8,58 €
- režijný paušál rok 2017.....3 x 8,84 €

Spolu režijný paušál predstavuje čiastku.....105,61 €.

Trovy právneho zastúpenia spolu bez DPH činia 1.158,83 € + 20% DPH 231,77 €, t.j. 1.390,60 €.

87. Súd nepriznal žalobcovi úkon právnej pomoci za nahliadnutie do spisu 18.7.2011 v súlade s uznesením NS SR z 31.1.2017, sp. zn. 3Obo/35/2016.

88. Za vypracovanie znaleckého posudku č. 27/2011 žalobca zaplatil znalcovi odmenu vo výške 200,-€, ktorú v konaní preukázal, čo rovnako znalec potvrdil prehlásením zo dňa 13.3.2020, z ktorého dôvodu súd žalobcovi priznal aj náhradu v tejto výške a v prevyšujúcej časti požadovaných úkonov právnej služby žalobu zamietol, keďže úkony vzniknuté z uplatnením tohto nároku budú žalobcovi priznané samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci samej.

89. Priznaná náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje celkovú výšku 1.590,60 €, z ktorého dôvodu súd žalobu aj v tejto prevyšujúcej časti zamietol.

90. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

91. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

92. Podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

93. Žalobca požadoval úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 24.11.2018, t.j. od nasledujúceho dňa po doručení listu Generálnej prokuratúry SR, ktorým mu nepriznala požadovaný nárok na náhradu škody do zaplatenia, z ktorého dôvodu súd priznal žalobcovi úrok v požadovanej výške, keďže základná úroková sadzba ECB k prvému dňu omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu, t.j. k 24.11.2018 predstavovala 0,00 %, t.j. zákonná výška úrokov z omeškania predstavovala 5%. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške 5% ročne od uvedeného dňa do zaplatenia dlžnej sumy.

94. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

95. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

96. O náhrade trov konania v časti priznanej nemajetkovej ujmy súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Napriek tomu, že žalobe nevyhovel v celom rozsahu, konštatuje, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a to vzhľadom na povahu sporu, kedy výška priznanej nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu, po posúdení jednotlivých okolností prípadu. Pri určovaní trov konania bude vychádzať z výšky priznanej sumy.

97. Podľa článku 4 ods. 1 CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

98. Pri analógii práva podľa vyššie citovaného článku v prípade, keď sa pri riešení určitého prípadu nenájde ani podobná právna norma, postupuje orgán aplikácie práva podľa právneho poriadku ako celku, podľa všeobecných princípov, ktoré platia pre celý systém platného práva, príp. podľa princípov daného, alebo príbuzného odvetvia práva. Prihliada pritom na zmysel, či účel zákona.

99. Keďže žalobca mal v časti uplatnenej náhrady trov právneho zastúpenia neúspech nepatrný (čo predtým upravovalo ust. § 142 ods. 3 Os.p.), súd postupoval v zmysle uvedeného článku a priznal mu nárok na náhradu trov v plnej výške s tým, že pri ich vyčíslení bude vychádzať z výšky priznanej sumy.

100. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona.